

Рига, Гота, Ахенъ и Шутгартъ; отъ 1922 директоръ на държавната опе-

Фрицъ Бушъ

ра въ Дрезденъ, а гостува съ голѣмъ успѣхъ и въ чужбина.

БЪЛГАРСКА НАРОДНА МУЗИКА.

Тя представлява особенъ клонъ отъ общата славянска музика, съ запазени старинни елементи въ тонова основа, ритмика и метрика, познати въ музиката на народитѣ отъ близкия изтокъ. Първобългаритѣ, претопени на Балкана отъ по-рано придобилитѣ славяни, и обособени въ прабългарската държава — по силата на редица исторически събития, примѣсватъ своята кръвъ, култура и нрави съ племена и народи отъ близки и далечни страни. Съ това трѣбва да се обяснява и цѣлѣтисия и разноликъ видъ на нашата пѣсенъ, която — неповлияна отъ развоа на класичната музика на запада, поради консерватизма на вѣковнитѣ ни властелини — турци и гърци, остава и до днесъ въ селата ни въ примитивна, но за това пѣкъ, въ твърде самотитна форма, по която причина всѣки новъ день привлича вниманието на музикалнитѣ учени и теоретичитѣ отъ цѣлъ свѣтъ. Множеството най-разнообразни по текстъ

и мелодия пѣсни, създадени и пѣти отъ българитѣ, свидетелствуватъ за извънредната музикалностъ на българския народъ — качество, което се потвърждава и отъ видимия развоа на художествената българска музика презъ 50 годишния свободенъ животъ на нова България.

Освенъ многохиляднитѣ български народни напѣви, пѣти съ думи при разнообразни игри (танци), на седянки и тлѣки, при огощение (софра), обреди и обичаи, на нива при работата и др., чисто инструменталнитѣ напѣви — танцови и нетанцови, заематъ особено мѣсто въ общия брой народни напѣви — характерни, освенъ съ общитѣ сжществени белези на българската народна музика (тонова основа, метрика и ритмика), и съ особени ситни рулади и други белези, присжщи на качествата на народнитѣ инструменти — кавалъ, свирки, гайда, гждулка, малка тамбура (булгария) и др.. Музикалнитѣ особености на българския напѣвъ се крять, главно, въ тоновата имъ основа, въ ритмичнитѣ и метричнитѣ имъ форми, и въ строежа на музикалнитѣ периоди и на завършенитѣ пѣсенни форми.

По отношение на чисто тоновата си или мелодична основа българската народна музика носи бележитѣ на старинния източенъ и западенъ църковенъ напѣвъ, както и тия на свѣтския източенъ напѣвъ, съ характернитѣ неуравнени цѣлотонни, полутонни, четвъртонни и др. отношения. Хроматичниятъ интервалъ — увеличена секунда, присжщъ на източната музика, е широко застѣпенъ и тукъ. Отъ познатитѣ тонови системи — **природна** (по аликвотнитѣ редици), **питогорова**, или математическа квинтова система, и **модерната темперирана**, последната е абсолютно изключена. Отъ досегашнитѣ изследвания, основани само на слухови възприятия, се установява, че народтъ слуша тоноветѣ тѣй, както ги създава природата, а именно: абсолютно чисти **октави** (2:1), **квинти** (3:2) **кварти** (4:3), и съ неуравнени голѣми и малки терци, голѣми и малки секунди (8:7, 9:8, 10:9; $\frac{16}{15}$, $\frac{25}{24}$ и др.), а тѣй сжщо четвърттония, напр. $\frac{1}{2}$ ѱ си, $\frac{1}{2}$ ѱ ми 32:31, 31:30).

Бждещитѣ научни изследвания въ тази областъ, чрезъ математично проучване браздитѣ на механически снетитѣ на плочи напѣви, ще устано-